

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490 276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490 276
www.revizija-bd.ba

Број: 01-02-03-13- 239/21
Р: 08-04; 010-04/21

ИЗВЈЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА
Одјељења за образовање
за период 1. јануар – 31. децембар 2020. године

Брчко, јуна 2020. године

САДРЖАЈ

<u>НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ</u>	3
<u>1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА</u>	6
<u>2. УВОД</u>	8
<u>3. ОПШТИ ДИО</u>	8
<u>4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ</u>	9
<u>5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ</u>	9
<u>6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ</u>	11
<u>6.1. РУКОВОДСТВО И СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА</u>	11
<u>6.2. УСКЛАЂЕНОСТ СА ЗАКОНСКИМ ПРОПИСИМА</u>	13
<u>6.3. ПЛАН И РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНОМ ПРЕДВИЂЕНИХ ЗАДАТАКА</u>	14
<u>6.4. ПРИХОДИ И ПРИМИЦИ</u>	15
<u>6.5. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ ТЕКУЋЕГ БУЏЕТА</u>	15
<u>6.5.1. Издаци за бруто плате и накнаде запослених</u>	16
<u>6.5.2. Издаци за енергију и комуналне услуге</u>	16
<u>6.5.3. Издаци за набавку материјала и ситног инвентара</u>	17
<u>6.5.4. Издаци за услуге превоза и горива</u>	17
<u>6.5.5. Уговорене услуге</u>	19
<u>6.5.6. Текући грантови</u>	21
<u>6.6. ПЛАНИРАЊЕ И ИЗВРШЕЊЕ КАПИТАЛНОГ БУЏЕТА</u>	22
<u>6.7. ПОПИС ИМОВИНЕ И ОБАВЕЗА</u>	22
<u>6.8. ОСТАЛИ НАЛАЗИ</u>	23
<u>6.9. АКТИВНОСТИ ВЕЗАНЕ ЗА ПАНДЕМИЈУ ВИРУСА КОВИД-19</u>	24
<u>7. КОМЕНТАР</u>	26
<u>ПРИЛОЗИ</u>	27

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet b.b., telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет б.б., телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

ШЕФУ ОДЈЕЉЕЊА ЗА ОБРАЗОВАЊЕ

НЕЗАВИСНО РЕВИЗОРСКО МИШЉЕЊЕ

Предмет ревизије

Извршили смо ревизију финансијског пословања Одјељења за образовање Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Одјељење) за период **1. јануар – 31. децембар 2020.** године, те ревизију усклађености пословања с важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност руководства

Шеф Одјељења је одговоран за финансијско пословање Одјељења и усклађеност пословања с важећим законским и другим релевантним прописима, програмом рада и одобреним позицијама буџета. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за спречавање и откривање материјално значајних грешака у финансијском пословању Одјељења, као и примјереност понашања ревидираног Одјељења над средствима и имовином која му је дата на управљање.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијском пословању на основу извршене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 18/18, пречишћени текст) и Одлуком о преузимању, примјењивању и објављивању превода оквира Међународних стандарда ВРИ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 31/18). Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијско пословање не садржи материјално значајне погрешке, те да је пословање усклађено с важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује спровођење поступака ради прибављања ревизорских доказа о усклађености финансијског пословања са законским и другим релевантним прописима, одобреним и извршеним позицијама буџета и извршавање послова из своје надлежности.

Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешака у финансијском пословању. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за финансијско пословање, у циљу осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима, и задовољавају стандарде ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизорско мишљење.

Основ за изражавање мишљења:

- Током 2020. године а у складу с Планом запошљавања укупно је примљено педесет шест (56) извршилаца на неодређено вријеме и 121 извршилац на одређено вријеме. Поред тога, Одјељење је вршило ангажовање наставног особља, за редовно одвијање наставе у образовним установама, закључивањем уговора о привременим пословима у износу од 1.315.296,24 КМ. Ангажовање је вршено без постојања унапријед утврђених и спроведених процедура о начину избора конкретних извршилаца (наставног особља), које би обезбиједиле начело транспарентности у поступку избора и утврђивања висине накнаде. Такође, од марта мјесеца 2020. године, усљед ситуације због пандемије изазване вирусом корона, организована је он-лајн настава.

Вршено је и ангажовање лица ради обављања посебних (административних) послова у износу од 234.772,24 КМ који се једним дијелом односе на обављање редовних стручних послова из дјелатности Одјељења за која су предвиђена радна мјеста (послови секретара школа, библиотекара, кућног мајстора, послови куварице – сервирке). Уговори су закључивани на период краћи од године дана, али се исти занављају тако да укупно ангажовање појединих лица траје дуже од једне године (три, четири, пет или више година). Нису утврђене процедуре и критеријуми који би осигурали начело транспарентности у поступку избора извршилаца и утврђивања висине накнаде, што није у складу са одредбама Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ и Правилником о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ.

- Издаци за услуге превоза ученика и јавног превоза за период 1. јануар – 31. децембар 2020. године остварени су у износу од 1.508.658,47 КМ а планирани на основу одредаба члана 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту Закон) у износу од 1.933.500,00 КМ. Законом је прописана обавеза бесплатног превоза за све ученике основне школе који живе даље од 3 км од школе коју похађају, као и могућност осигурања бесплатног превоза и за ученике средњих школе с подручја Дистрикта који живе даље од 3 км од школе коју похађају.

Као критеријум за потрошњу буџетских средстава не користи се број ученика који имају право на бесплатан превоз, нити се поштују уписна подручја, што није у складу са Законом. Током 2019. године поновљена је обједињена набавка услуга јавног

линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање и закључен Оквирни споразум за 2020, 2021. и 2022. годину, процијењене вриједности од 9.000.000,00 КМ. Уговором је прописана дневна цијена превоза ученика у износу од 16.643,25 КМ (односно Анексима Уговора цијена је коригована у складу с промјеном цијена дизел горива и износи 15.047,32 односно 15.180,31 КМ). Мјесечни обрачун трошкова превоза ученика врши превозник тако што дневну цијену превоза (која је подложна промјени у зависности од промјене цијене горива) множи са бројем наставних дана. Дневна цијена превоза није доведена у корелацију са бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, како је прописано чланом 9, односно Реализација одобреног текућег буџета, на појединим позицијама, није пратила планирану динамику. Средства одобрена у оквиру текућег буџета, нису извршена у износу од 3.546.723,00 КМ КМ, а нису ослобођена и ребалансом дата на располагање за потребе других буџетских корисника, што није у складу са одредбама члана 24 става 2 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и члана 10 става 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину, ради сврсисходног и ефикасног располагања одобреним буџетским средствима.

- Потраживања по основу датих услуга боравка дјеце у обдаништима у износу од 169.269,51 КМ нису обухваћена пописом, нити је извршена процјена вриједности сумњивих и спорних средстава, што није у складу са одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Мишљење с резервом

По нашем мишљењу, осим могућих ефеката напомена датих у претходном пасусу, финансијско пословање Одјељења у току 2020. године, у материјално значајним аспектима је било усклађено с важећом законском регулативом.

Замјеници главног ревизора

Амра Илић, дипл. ек.

Мр сц. Саво Грујић, дипл. ек.

Главни ревизор

Некир Суљагић, дипл. ек.

1. РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Извршеном ревизијом финансијског пословања Одјељења у 2020. години, констатовали смо одређене пропусте и неправилности. Ради отклањања истих, дајемо сљедеће препоруке:

- *Потребно је да Одјељење предузима активности на отклањању и превазилажењу пропуста и неправилности утврђених у ревизорским извјештајима.*
- *Потребно је успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикаснијем остваривању програмских циљева Одјељења.*
- *Потребно је да Одјељење, ради успостављања ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, досљедно примијени одредбе Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања.*
- *Потребно је да Одјељење, изврши измјену и допуну Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цјелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.*
- *Потребно је, да програм рада садржи активности на годишњем нивоу које се предузимају, како би се имплементирали стратешки циљеви из усвојених стратешких докумената.*
- *Потребно је да Извјештај о раду садржи информације о извршењу активности планираних Програмом рада.*
- *Потребно је, у складу с Програмом рада, предузети активности на измјени постојећих и усвајању нових закона.*
- *Потребно је извршити процјену наплативости потраживања, те извршити исправку истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.*
- *Потребно је усагласити евиденције потраживања, те елиминисати потражна салда.*
- *Потребно је квалитетно и реално планирати буџетска средства према потребама Одјељења, као и правовремено покренути процедуре новог запошљавања и поштовати одредбе Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима.*
- *Потребно је појачати одговорност крајњих корисника за благовремено достављање документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању.*

- Потребно је, приликом доставе робе по појединим школама, обавезно навести датум пријема робе (уџбеника).
- Потребно је приликом дефинисања врсте услуга у уговору о набавци, као и обезбјеђивања средстава у текућем буџету придржавати се надлежности прописаних Законом.
- Потребно је буџетска средстава раздвојити са позиције Издаци за услуге превоза и користити само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја коме ученици припадају.
- Потребно је приликом уговарања услуга превоза ученика, обим превоза везати за број ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.
- С обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса, а ради постизања транспарентности у поступку избора, потребно је унапријед прописати процедуре о начину избора наставног особља и утврђивања накнаде.
- Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досљедно поштовати одредбе Закона о државној служби и Правилника о раду, у дијелу ангажовања лица на послове за које не постоје предвиђена радна мјеста.
- Потребно је општим актом дефинисати посебне послове у Одјељењу, извршити њихово вредновање и дефинисати процедуру начина ангажовања извршилаца.
- Потребно је поштовати рокове прописане Програмом утрошка средстава грантова непрофитним организацијама за 2019. годину.
- Потребно је да Одјељење обезбиједи неопходне услове за реализацију капиталних пројеката како би се осигурале претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину.
- Потребно је, Извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.
- Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза као и процјене могућности наплативости потраживања.
- Потребно је да Одјељење, ради обезбјеђивања потпуне законитости, утврђује и доставља изјашњења на основу правилно и детаљно утврђених чињеница и података из службене евиденције.

НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ ИЗВЈЕШТАЈА О ОБАВЉЕНОЈ РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ОДЈЕЉЕЊА ЗА 2020. ГОДИНУ

2. УВОД

Обавили смо ревизију финансијског пословања Одјељења на основу овлашћења датих Законом о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ, као и на основу годишњег плана ревизија.

3. ОПШТИ ДИО

Одјељење за образовање надлежно је за:

- a) спровођење закона и прописа надлежних органа и институција БиХ и Дистрикта из области васпитања и образовања;
- b) предшколско и основно образовање;
- c) средње опште и стручно образовање;
- d) високо образовање;
- e) подршку образовним институцијама Дистрикта;
- f) материјално-техничку, кадровску и стручно педагошку подршку образовним институцијама Дистрикта;
- g) доношење наставних планова и програма у складу са стандардима модерног, демократског и мултиетничког друштва;
- h) програме стручног усавршавања наставника и сарадника у настави и стручно педагошки надзор;
- i) сарадњу између школе, родитеља и локалне заједнице;
- j) друге послове из надлежности овог одјељења одређене законом и другим прописима.

Унутрашња организација Одјељења утврђена је организационим планом, на начин којим се обезбјеђује:

- законито, ефикасно, правовремено и економично извршавање свих послова из надлежности Одјељења;
- остваривање потпуне ангажованости запослених и максимално коришћење њихових стручних знања, потпуне одговорности запослених и осталих радних компетенција;
- ефикасно руковођење, систематско унапређивање рада и сарадње са другим органима.

За извршење послова из надлежности Одјељења утврђене су сљедеће организационе јединице:

- Пододјељење за предшколско и основно образовање;
- Пододјељење за средње образовање;
- Пододјељење за високо образовање и науку;
- Пододјељење за заједничке послове;
- Пододјељење за људске ресурсе и запошљавање и
- Педагошка институција.

Организационим планом Одјељења предвиђена су 1.074 извршиоца, док је на дан 31. 12. 2020. године Одјељење имало 970 запослених.

4. ПРЕДМЕТ, ЦИЉ И ОБИМ РЕВИЗИЈЕ

Предмет ревизије је финансијско пословање у 2020. години, у дијелу планирања и извршења буџета, оцјене система интерних контрола, као и усклађености пословања из своје надлежности са законским и другим релевантним прописима.

Циљ ревизије финансијског пословања Одјељења је да омогући ревизору да на основу прикупљених доказа изрази мишљење о томе да ли је финансијско пословање, обављено у складу са законским важећим прописима као и примјереног понашања руководиоца Одјељења над средствима и имовином Брчко дистрикта БиХ. Поред тога ревизија је планирана и извршена са циљем прибављања реалне основе за оцјену да ли су предузете све мјере за намјенско трошење буџетских средстава за сврхе за које је дато овлашћење доношењем буџета, те давања препорука за даљи рад са посебним нагласком на што ефикаснију заштиту јавне имовине и економично трошење јавних средстава путем јачања интерних контрола.

Обим ревизије је утврђен интерним планским документима ревизије финансијског пословања.

С обзиром да се ревизија обавља провјерама на бази узорак и да постоје инхерентна ограничења у рачуноводственом систему и систему интерних контрола, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке могу остати неоткривене.

5. ОСВРТ НА НАЛАЗЕ И ПРЕПОРУКЕ ИЗ ПРЕТХОДНЕ РЕВИЗИЈЕ

1. Канцеларија за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију), извршила је ревизију финансијског пословања Одјељења за образовање за 2019. годину и доставила коначан Извјештај број: 01-02-03-13-335/20, 5. августа 2020. године, с препорукама за предузимање одређених активности на отклањању недостатака и унапређивању пословања.

Одредбама члана 17 става 3 Закона о ревизији јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ прописано је да је ревидирана институција, у року од тридесет (30) дана од дана пријема ревизорског извјештаја, дужна да Канцеларији за ревизију достави програм мјера за превазилажење пропуста и неправилности утврђених у ревизорском извјештају.

Одјељење је, ради отклањања одређених неправилности сачинило Програм мјера за имплементацију налаза и препорука по ревизорском Извјештају број: 13-002142/20, од 17. августа 2020. године, те је исти у прописаном року достављен Канцеларији за ревизију.

Увидом у препоруке ревизије дате у Извјештају о обављеној ревизији финансијског пословања за претходну годину, а ради имплементације истих, утврдили смо сљедеће:

- **Реализоване препоруке које се односе на:**
 - претходно утврђивање критеријума и програма који ће довести у везу износ одобренних средстава са бројем уписаних студената (у 2020. години није било издатака везаних за грантове непрофитним организацијама).

- **Нереализоване препоруке које се односе на:**

- предузимање активности на спровођењу Средњорочног програма приоритета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у процесу европских интеграција за период 2015–2020. година;
- предузимање активности на измјени постојећих и усвајању нових закона, у складу с Програмом рада;
- квалитетно и реално планирање буџетских средстава спрам потреба Одјељења, као и правовремено покретање процедуре новог запошљавања, те поштовање одредаба Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ, у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима;
- сачињавање Извјештаја о реализацији буџета уз досљедну примјену одредаба Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу детаљнијег образложења узрока и посљедица одступања значајних позиција у односу на план;
- прописивање процедуре о начину избора наставног особља, обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса;
- досљедно поштовање одредаба Закона о државној служби и Правилника о раду, у дијелу ангажовања лица на послове за које не постоје предвиђена радна мјеста и у дијелу периода ангажовања лица;
- дефинисање посебних послова у Одјељењу, извршавање њиховог вредновања и дефинисање процедуре начина ангажовања извршилаца;
- прописивање рока и квалитета извршеног посла (приликом закључивања уговора);
- кориштење услуга репрезентације након спроведеног поступка јавне набавке и закљученог уговора о пружању услуга;
- обезбјеђење неопходних услова за реализацију капиталних пројеката како би се осигурале претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ;
- досљедне примјене одредаба Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза, као и процјене могућности наплативости потраживања;
- достављање извјештаја о извршеном попису средстава и извора средстава Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза;
- описе послова и одговорност шефова Пододјељења предвиђених Организационим планом су прилично неуједначено дефинисани а што има за резултат недостатак системског организовања Одјељења и конкретизације у додјељивању послова, позиција, права, надлежности и одговорности;
- нејасно и непрецизно дефинисање замјене одсутних руководећих службеника у организационом плану.

- **Нереализоване препоруке претходне три године:**

- успостављање ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, сходно одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања;

- извршавање одговарајућих измјена и допуна Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу целокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- процјена наплативости потраживања, те извршавање исправке истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ;
- елиминисање потражних салда из евиденције потраживања;
- раздвајање и коришћење буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза, само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају;
- уговарање услуга превоза ученика на начин да се обим превоза и износ доводи у везу са бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је да Одјељење предузима активности на отклањању и превазилажењу пропуста и неправилности утврђених у ревизорским извјештајима.

6. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ

6.1. Руководство и систем интерних контрола

Ревизија обухвата оцјену система интерних контрола, са нагласком на функционисање интерних контрола кроз реализацију програма рада, планирања и извршења буџета, те усклађеност пословања са законским и подзаконским актима.

Ради остварења програмских циљева рада, руководство је одговорно за успостављање функционалног система интерне контроле у циљу економичног, ефикасног и ефективног трошења јавних средстава. Фактор који највише утиче на функционалност истог је повољно контролно окружење које првенствено долази до изражаја кроз организациону структуру, начин руковођења и поштовање постојећих законских прописа.

Одјељење је усвојило значајан број интерних аката и процедура у циљу успостављања система интерних контрола. Правилником о унутрашњој организацији Одјељења, уређени су основни принципи, врсте организационих јединица и њихова надлежност, систематизација радних мјеста, руковођење, овлашћења и одговорност за обављање послова, остваривање јавности рада и друга питања од значаја за организацију и рад.

Извршили смо процјену успостављања, функционисања и надзора система интерних контрола на основу проведене ревизије значајних процеса пословања, те смо утврдили да се недостатак система интерних контрола огледа у:

- не успостављању ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, уз досљедну примјену одредаба Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања;

- не сачињавању измјена и допуна Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цијелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- не сачињавању програма рада на начин да исти садржи активности на годишњем нивоу које се предузимају, како би се имплементирали стратешки циљеви из усвојених стратешких докумената;
- не сачињавању извјештаја о раду на начин да исти садржи информације о извршењу активности планираних Програмом рада;
- не подузимању активности на измјени постојећих и усвајању нових Закона предвиђених Програмом рада;
- не извршавању процјене наплативости потраживања из ранијег периода, у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ, те елиминисање потражних салда из евиденције потраживања;
- неквалитетном и нереалном планирању буџетских средства спрам потреба Одјељења, као и неправовременом покретању процедуре новог запошљавања у циљу поштивања одредбе Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима;
- неблаговременом достављању документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању;
- не навођењу датума пријема робе (уџбеника) приликом доставе истих по појединим школама;
- не раздвајању буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза, те кориштења истих само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају;
- уговарање обима услуга превоза ученика, није вршено на начин да се дневна цијена превоза доведе у корелацију са бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ;
- непостојању унапријед утврђених и проведених процедура о начину избора наставног особља, који би осигурали начело транспарентности у поступку избора и утврђивања висине накнаде;
- недоследној примјени одредаба Закона о државној служби и Правилника о раду у дијелу ангажовања лица за обављање посебних послова на послове за које не постоје предвиђена радна мјеста;
- не дефинисању посебних послова у Одјељењу, није извршено вредновање и начин ангажовања извршилаца;
- непоштивању рокова прописаних Програмом утрошка средстава грантова непрофитним организацијама за 2019. годину, као и начин правдања средстава;
- непоштивању одредаба Закона о извршењу буџета, у дијелу права на додјелу гранта.
- неефикасном коришћењу буџетских средстава за капиталне пројекте;
- недоследном поштивању Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу свеобухватности пописа,

процјене могућности наплативости потраживања и поштивања рокова прописаних Упутством.

Потребно је успоставити систем интерних контрола који ће елиминисати наведене слабости и допринијети ефикаснијем остваривању програмских циљева Одјељења.

6.2. Усклађеност са законским прописима

Послове из своје надлежности Одјељење обавља у оквиру пет (5) пододјељења (предшколско и основно образовање, средње образовање, високо образовање и науку, заједничке послове, те, људске ресурсе и запошљавање) и Педагошке институције. Саставни дијелови Одјељења, као органа јавне управе, су и све основне школе (15 матичних и 14 подручних основних школа), основна музичка школа, четири (4) средње школе и четири (4) обданишта.

Одредбама члана 20 става 2 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 10/08, 25/08, 4/13 и 48/16), прописано је да „Основна и средња школа коју оснива Брчко дистрикт БиХ, има статус јавних установа и финансира се из буџета Дистрикта“.

С обзиром на то да је садашња организациона структура Одјељења прегломазна, неопходно је извршити његову реорганизацију, коју поред осталих критеријума, треба усмјерити ка ефикасном, рационалном и економски оправданом устројству јавних установа: основних и средњих школа, уз подршку Одјељења.

Сходно члану 22 и члану 23 поменутог закона, потребно је да Одјељење изradi елаборат о друштвено–економској оправданости оснивања јавних установа у области основног и средњег образовања. Посебан значај треба дати Педагошкој установи, која је одговорна за стручно педагошки надзор над радом школа. У циљу успјешнијег функционисања Одјељења за образовање, неопходно је успоставити ефикаснију и рационалнију организациону структуру, уз досљедну примјену одредаба Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

Потребно је да Одјељење, ради успостављања ефикасније и рационалније организационе структуре у области образовања, досљедно примјени одредбе Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, посебно у дијелу организовања јавних установа у области основног и средњег образовања.

Одредбама члана 17 (План образовања) Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 10/08, 25/08, 4/13, 48/16 и 22/17), прописано је да се планом образовања утврђује:

- a) развој дјелатности основног и средњег образовања;
- b) обим и врста образовања и васпитања;
- c) мрежа односно, просторни распоред основних и средњих школа на територији Дистрикта.

Одредбама члана 18 (Мрежа школа) истог Закона, дефинисано је да се одлуком о мрежи основних и средњих школа регулише: статус, сједиште, назив и уписна подручја за основне школе.

Планом образовања у основним и средњим школама, који је донесен још 2001. године (објављен у Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ, број 13/01), усвојеног од стране Скупштине Дистрикта, дефинисани су: развој дјелатности основног и средњег образовања, мрежа основних школа, те обим и развој образовања и васпитања.

У поступку ревизије утврдили смо, да се усвојени План основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ односи на школску 2001/2002. годину, те да Одјељење од 2001. године није вршило измјену и допуну односно ажурирање наведеног Плана, у дијелу мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, уписних подручја, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама.

Потребно је да Одјељење, изврши измјену и допуну Плана основног и средњег образовања у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу цјелокупне организације мреже основних школа, статуса, сједишта, назива, као и обима и врсте образовања и васпитања у средњим школама, како је то регулисано одредбама Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

6.3. План и реализација планом предвиђених задатака

Одјељење је за послове из своје надлежности, прописане чланом 26 Закона о јавној управи Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бројеви 19/07, 2/08, 43/08, 9/13, 48/16 и 9/18), израдило Програм рада за 2020. годину и доставило га Влади Брчко дистрикта БиХ.

Програмом су предвиђена четрдесет три циља дјеловања Одјељења и педесет једна активност у 2020. години, које се односе на појединачне послове у оквиру редовне дјелатности Пододјељења (предлог потреба за кадровима и рационализација послова постојеће структуре наставника унутар четири средње школе у Дистрикту, предлог измјена и допуна законодавног оквира за средње образовање, обављање послова руковођења Педагошком институцијом, утврђивање разлике предмета код промјене стручних звања и занимања ученика средњих школа), због чега је тешко процијенити степен остварења планираних циљева Одјељења.

Потребно је да програм рада садржи активности на годишњем нивоу које се предузимају, како би се имплементирали стратешки циљеви из усвојених стратешких докумената.

Извјештај о раду за 2020. годину не садржи информације о извршењу активности планираних програмом рада као што су:

- праћење, ревидирање и израда наставних планова и програма дефинираних на исходима учења у основним школама те ревидирање и предлагање наставних програма у средњим школама;
- предлагање измјена и допуна педагошких стандарда за предшколско васпитање, основно и средње образовање;
- евалуирање образовног процеса у васпитно-образовним установама праћењем реализације годишњег програма рада;
- активности на изради елабората и даља процедура за оснивање Јавног универзитета у складу са скупштинским и владиним одлукама и одобреним средствима у буџету за 2020. годину;

- континуирана сарадња и спровођење препорука Агенције за развој високог образовања и осигурања квалитета и Центра за информисање и признавање докумената у складу с чланом 45 алинејом 7 Оквирног закона о виском образовању у БиХ и многе друге, **тако да не можемо утврдити степен извршења.**

Проведеном ревизијом смо утврдили да и током 2020. године Одјељење није завршило активности на измјени постојећих и усвајању нових закона, који се односе на:

- Закон о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ;
- Закон о предшколском васпитању и образовању Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је да Извјештај о раду садржи информације о извршењу активности планираних Програмом рада.

Потребно је, у складу с Програмом рада, предузети активности на измјени постојећих и усвајању нових закона.

6.4. Приходи и примици

Одјељење је у 2020. години планирало приходе у износу **887.400,00** КМ, а исте остварило у износу од **659.188,98** КМ, односно **74,28%**. Низак проценат остварења прихода у односу на планирани углавном је резултат смањене наплате прихода из надлежности Одјељења због обуставе наставног процеса од марта мјесеца, забране рада ауто школа и ситуације с вирусом корона.

У структури остварених прихода од пружених услуга, најзначајнији дио прихода Одјељења чине: приходи од услуга боравка дјеце у дјечјим вртићима – обдаништима у износу од 377.624,05 КМ, приходи од услуга за полагање возачких испита 199.335,57 КМ, приходи од накнада за полагање ванредних испита 53.313,36 КМ, приходи од накнада за оснивање и почетак рада високошколских установа у износу од 16.500,00 КМ и други.

Потраживања за услуге боравка дјеце у дјечјим вртићима – обдаништима у књиговодственој евиденцији Дирекције за финансије на дан 31. 12. 2020. године исказана су у износу од **169.269,51** КМ, као краткорочна потраживања.

Одредбама члана 21 става 1 Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ прописано је да се на контима главне категорије 130000 – Краткорочна потраживања, евидентирају потраживања која треба да буду наплаћена у року од годину дана. Став 2 истог члана прописује да потраживања која постају несигурна за наплату и чији је рок од годину дана за наплату прошао књиже се на сумњива и спорна потраживања.

Ревизијом смо утврдили да су у оквиру исказаних потраживања евидентирана ненаплаћена потраживања из ранијег периода, што није у складу са одредбама члана 21 Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.

Такође смо утврдили да у исказаном салду постоје потражна салда појединих купаца (црвена салда) у укупном износу од **6.714,68** КМ, што треба провјерити да ли се ради о претплатама на појединим аналитичким контима, дуплим шифрама корисника услуга, неевидентираним рачунима и сл.

Потребно је извршити процјену наплативости потраживања, те извршити исправку истих у складу са одредбама Правилника о књиговодству буџета Брчко дистрикта БиХ.

Потребно је усагласити евиденције потраживања, те елиминисати потражна салда.

6.5. Планирање и извршење текућег буџета

Текући издаци Одјељења за 2020. годину одобрени су буџетом у износу од **41.266.488,00 КМ**, а извршени у износу од **37.719.765,00 КМ**, што чини 91,41% плана (табела број 1, у прилогу Извјештаја).

Реализација одобреног текућег буџета, на појединим позицијама буџета, није пратила планирану динамику. Низак степен реализације уочава се код: плата и накнада трошкова запослених 94,38%, (неуtroшена средства у износу од 1.713.265,65 КМ), уговорених услуга (остварење од 75,15%) неуtroшено 657.827,85 КМ, издатака за услуге превоза и горива (остварење од 78,03%) неуtroшено је 424.841,53 КМ, издатака за енергију (остварење од 84,15%) остало неуtroшено 194.776,61 КМ, те код издатака за материјал и ситан инвентар (остварење 80,46%) неуtroшена средства износе 176.561,33 КМ.

Низак проценат извршења на наведеним позицијама одобреног текућег буџета јесте нереално планирање или неблаговремено расписивање јавних конкурса и запошљавање по плану, односно неефикасно располагање одобреним буџетским средствима, што није у складу са одредбама члана 24 става 2 Закона о буџету Брчко дистрикта БиХ и члана 10 става 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину, Средства у износу од **3.546.723,00 КМ, до краја 2020.** године су остала нереализована и нису ослобођена, како би се могла усмјерити у друге програме и активности, по ребалансу за 2020. годину, што је имало за резултат непотребно задржавање буџетских средстава.

Потребно је квалитетно и реално планирати буџетска средства спрам потреба Одјељења, као и правовремено покретати процедуре новог запошљавања и поштовати одредбе Закона о буџету и Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину у дијелу ефикасног управљања одобреним буџетским средствима.

6.5.1. Издаци за бруто плате и накнаде запослених

Издаци за бруто плате и накнаде трошкова запослених за 2020. годину одобрени су у износу од **30.499.723,00 КМ**, а остварени у износу од **28.786.457,00 КМ**, што представља **94%** плана. На дан 31. 12. 2020. године број запослених је смањен за тринаест лица у односу на стање претходне године.

У складу са Одлуком о реализацији Плана запошљавања из 2019. године настављене су активности на реализацији Конкурса број: 33-004708/19 расписаног **30. децембра 2019. године**, на основу којег је у 2020. години **примљено девет (9) извршилаца на неодређено и двадесет пет (25) извршилаца** на одређено вријеме.

Током 2020. године је још, на основу Плана запошљавања директора, помоћника директора, наставника, стручних сарадника у настави, спољних сарадника и васпитача од 4. маја 2020. године, Допуне Плана запошљавања од 14. јула 2020. године, Допуне од 26. октобра 20. године као и Измјене и допуне Плана запошљавања од 3. новембра 2020. године за 2020. годину, и Одлуке о реализацији Плана запошљавања за 2020.

годину примљено четрдесет седам (47) извршилаца на неодређено вријеме и деведесет шест (96) извршилаца на одређено вријеме, колико је и било предвиђено Планом запошљавања, тако да је током цијеле 2020. године укупно примљено педесет шест (56) извршилаца на неодређено вријеме и 121 извршилац на одређено вријеме.

6.5.2. Издаци за енергију и комуналне услуге

Издаци за енергију за 2020. годину одобрени су у износу од 1.228.500,00 КМ, а у ревидираном периоду извршени у износу од 1.033.723,39 КМ, што представља 84,13% плана.

Ревизијом смо установили да Одјељење није обезбиједило правовремено достављање и евидентирање свих рачуна за електричну енергију од стране крајњих корисника, што има за резултат нереално исказивање извршења издатака за енергију у периоду у коме су настали и непотребно повећања издатака за камате, што се, такође, односи и на затезне камате за потрошњу воде и услуге одвоза смећа у оквиру издатака за комуналне услуге.

Потребно је појачати одговорност крајњих корисника за благовремено достављање документације о свим издацима за енергију и комуналне услуге, како би се избјегло непотребно увећање ових трошкова за износ камата по основу кашњења у плаћању.

6.5.3. Издаци за набавку материјала и ситног инвентара

Издаци за набавку материјала и ситног инвентара одобрени у износу 986.100,00 КМ, а остварени у износу 809.539,00 КМ што представља 82% плана.

Издаци се односе на: набавку школских књига у износу од 416.656,62 КМ, храна и прехранбени материјал у износу од 118.641,90 КМ, ситан инвентар у износу од 85.196,26 КМ, издаци за образовна помагала 55.012,38 КМ, канцеларијски материјал 42.006,59 КМ, материјал за чишћење 32.552,31 КМ, издаци за одјећу и униформе 24.704,55 КМ и друго.

У оквиру издатака за набавку школских књига извршена је набавка и испорука уџбеника за потребе основних школа, на основу спроведеног отвореног поступка с међународном објавом за јавну набавку, према посебној Одлуци о покретању поступка јавне набавке, број: 13-000627/20 од 19. фебруара 2020. године.

Уговор о набавци робе, са испоручиоцем за лотове 3, 13, и 15, потписан је 2. јула 2020. године. Одредбама члана 1 става 2 прописано је да се испоручилац обавезује да робу испоручи на паритету франко Одјељење за образовање, члан 4 (Рокови и посљедице пропуштања и кашњења) Уговора, да је рок за испоруку двадесет (20) календарских дана од дана достављања налога за набавку од стране уговорног органа, а члан 6 Уговора прописује накнаду на име штете за сваки дан кашњења, уколико испоручилац не изврши своје обавезе у роковима.

Увидом у расположиву документацију у поступку ревизије, смо утврдили да отпремнице бр: Л13-02/2020, Л13-03/2020, Л13-04/2020, Л13-05/2020, Л13-07/2020, Л15-02/2020, Л15-03/2020, Л15-04/2020, Л15-05/2020, Л15-07/2020, које испоручилац доставља уз робу коју шаље купцу (по појединим школама), не садрже датум испоруке, тако да се не може утврдити евентуално кашњење у испорукама.

Потребно је, приликом доставе робе по појединим школама, обавезно навести датум пријема робе (уџбеника).

6.5.4. Издаци за услуге превоза и горива

Издаци за услуге превоза и горива планирани су у износу од 1.933.500,00 КМ, а за период 1. јануар – 31. децембар 2020. године остварени у износу од 1.508.658,47 КМ, односно 78,03% плана. Од наведеног износа највећим дијелом су финансиране су услуге обавезног бесплатног превоза ученика у износу од 1.502.749,11 КМ.

Током 2019. године **поновљена је обједињена** набавка услуга јавног линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање. Спроведен је отворени поступак с међународном објавом за набавку услуга превоза путника (грађана и ученика) у јавном линијском превозу у Брчко дистрикту БиХ.

Оквирни споразум је закључен 23. јула 2019. године, процијењена вриједност износи 9.000.000,00 КМ и односи се на 2020, 2021. и 2022. годину. Одредбама чланова 1, 2 и 3 прописано је да ће се, током цијелог уговорног периода, по потреби, закључивати појединачни уговори за набавку услуга јавног линијског превоза у јавном градском и приградском саобраћају, за потребе Одјељења за јавне послове и Одјељења за образовање. **Као опис услуга се наводе "Услуге линијског превоза путника у јавном градском и приградском саобраћају Брчко дистрикта БиХ" а плаћање обавеза по појединачно закљученим уговорима вршит ће се из текућег буџета Одјељења иако Одјељење нема никакве надлежности нити обавезе у погледу јавног линијског превоза путника. Из описа услуга је видљиво да се не наводи превоз ученика као предмет набавке, што је по члану 9 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ, обавеза Одјељења.**

За 2020. годину, 31. децембра 2019. године, закључен је Уговор о пружању услуга, број: 13-000837/19, чији је предмет набавка услуга превоза путника у јавном градском и приградском превозу у Брчко дистрикту БиХ, на основу Одлуке о избору најповољнијег понуђача од 18. јуна 2019. године и Оквирног споразума, када је извршена обједињена набавка услуга јавног линијског превоза путника за потребе Одјељења за јавне послове и набавка услуга превоза ученика за потребе Одјељења за образовање.

Чланом 2 Уговора је прописана укупна дневна цијена превоза ученика у износу од **16.643,25** КМ, док је анексима Уговора цијена коригована у складу с промјеном цијена дизел горива и иста износи 15.047,32 односно 15.180,31 КМ. **Мјесечни обрачун трошкова превоза ученика врши превозник тако што дневну цијену превоза (која је подложна промјени у зависности од промјене цијене горива) множи са бројем наставних дана (број дана којима се изводи настава).**

Издаци за услуге превоза су планирани на основу одредаба члана 9 Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ – пречишћени текст, (у даљем тексту: Закон), којим је прописана обавеза бесплатног превоза за све ученике основне школе који живе даље од 3 км од школе коју похађају, као и могућност обезбјеђења бесплатног превоза и за ученике средњих школе с подручја Дистрикта који живе даље од 3 км од школе коју похађају.

Чланом 19 (Похађање школе уписног подручја) истог Закона прописано је да:

- (1) Све основне школе чији је оснивач Дистрикт имају своје уписно подручје.
- (2) Сви ученици у доби обавезног основног образовања уписују се у школу уписног подручја у којем су настањени.

(3) Похађање школе уписног подручја је обавезно, осим ако ученик не похађа приватну школу.

(4) Одјељење, на захтјев родитеља или старатеља дјетета, може, у изузетним случајевима, изузети дијете од обавезе похађања школе из става 2 овог члана, ако је то потребно да би се заштитила права дјетета и ако се установи да је то у најбољем интересу дјетета.

(5) Подзаконским актом који доноси Влада Дистрикта утврђују се случајеви у којима дијете може похађати школу другог уписног подручја.

Ревизијом смо утврдили да се као критеријум за потрошњу буџетских средстава са позиције Издаци за услуге превоза ученика **не користи број ученика који имају право на бесплатан превоз** (ученици основних и средњих школа који живе даље од 3 км од школе коју похађају), **нити се поштују уписна подручја, како је то дефинисано Законом**, што на крају доводи до непотребног увећања трошкова превоза ученика.

Дневна цијена превоза није доведена у корелацију с бројем ученика који имају право на бесплатан превоз, како је прописано чланом 9, односно 19 Закона, чиме је онемогућена корекција обима услуга на основу броја ученика.

Потребно је приликом дефинисања врсте услуга у Уговору о набавци, као и обезбјеђивања средстава у текућем буџету придржавати се надлежности прописаних Законом.

Потребно је буџетска средства раздвојити са позиције Издаци за услуге превоза и користити само за ученике којима је признато право на бесплатан превоз, у складу са Законом о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ, у дијелу похађања школе уписног подручја којима ученици припадају.

Потребно је приликом уговарања услуга превоза ученика, обим превоза везати за број ученика који имају право на бесплатан превоз, у складу с чланом 9 Закона о образовању у основним и средњим школама у Брчко дистрикту БиХ.

6.5.5. Уговорене услуге

Издаци за уговорене услуге за 2020. годину одобрени су у износу од 2.647.400,00 КМ, а остварени у износу од 1.989.572,00 КМ, што представља 75,15% плана и највећим дијелом се односе на: уговоре за привремене и повремене послове и уговори о дјелу у износу од 1.594.805,12 КМ, комисије 94.532,35 КМ, смјештај студената у студентским домовима 86.941,05 КМ, услуге медија 74.483,07 КМ, услуге штампања 46.890,57 КМ, услуге репрезентације 21.620,77 и друго.

Издаци за привремене и повремене послове за 2020. годину у износу од **1.594.805,12 КМ** се односе на уговоре за наставно особље **1.315.296,24 КМ** и на уговоре за обављање посебних послова **234.772,24 КМ**.

6.5.5.1. Издаци по основу уговора о привременим пословима наставног особља

Одредбама става 1 члана 117b Закона о образовању у основним и средњим школама Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“ број 20/20 – пречишћени

текст и бројеви 24/20 – у даљем тексту: Закон о образовању) регулисано је да се ангажовање лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова врши на основу сагласности Владе Брчко дистрикта БиХ, у случају:

- a) замјене одсутног наставника, стручног сарадника и сарадника у настави;
- b) недостатка, односно упражњених позиција наставника, стручног сарадника и сарадника у настави.

Ставом 2 истог члана Закона је прописано да ангажовање лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова може трајати до попуњавања позиције путем јавног конкурса, који је Одјељење дужно да распише у року од три мјесеца од момента настанка потребе за кадровима.

Ангажовање извршилаца је извршено на основу одлука о давању сагласности и то:

- Одлуке о давању сагласности, број: 05-000661/19 од 28. августа 2019. године за ангажовање деведесет (90) лица за потребе Одјељења, до попуњавања позиција по основу јавног конкурса најдуже до краја другог полугодишта школске 2019/2020. године;
- Одлуке о давању сагласности; број: 05-000661/19 од 17. јануара 2020. године, за ангажовање додатних 20 лица за потребе Одјељења, до попуњавања позиција по основу јавног конкурса најдуже до краја другог полугодишта школске 2019/2020. године и
- Одлуке о давању сагласности, број: 05-000639/20 од 28. августа 2020. године, за ангажовање **190 лица** за потребе Одјељења, до попуњавања позиција по основу јавног конкурса најдуже до краја првог полугодишта школске 2020/2021. године.

Установили смо да је и поред реализованог Плана запошљавања за 2020. годину (због замјене одсутног наставника или до попуњавања упражњене позиције), ангажовано наставно особље за редовно одвијање наставе у свим образовним установама, закључивањем уговора о привременим и повременим пословима, те су по том основу реализовани издаци у износу од **1.315.296,24** КМ.

Такође, од марта 2020. године, усљед ситуације због пандемије изазване вирусом корона, организована је он-лајн настава.

Ангажовање наставног особља извршено је без постојања унапријед утврђених и спроведених процедура о начину избора конкретних извршилаца, које би обезбиједиле начело транспарентности у поступку избора и утврђивања висине накнаде.

С обзиром да се ради о дјелатности од великог друштвеног интереса, а ради постизања транспарентности у поступку избора, потребно је унапријед прописати процедуре о начину избора наставног особља и утврђивања накнаде.

6.5.5.2. Издаци по основу уговора о посебним пословима

Уговори о посебним пословима у 2020. години остварени су у износу од **234.772,24** КМ. Закључивање појединачних уговора за административне послове вршено је на основу Одлуке Владе о давању сагласности, број: 05-000963/19 од 27. децембра 2019. године, за ангажовање осамнаест (**18**) **извршилаца** (15 са ВСС и 3 са ССС) и Одлуке о измјени Одлуке о давању сагласности, број: 05-000646/20 од 4. септембра 2020. године, за ангажовање двадесет два (**22**) **извршиоца** (и то 15 извршилаца са ВСС и 7 извршилаца

са ССС) за обављање посебних послова, на период 1. јануар – 31. децембар 2020. године, ради испуњавања обавеза из надлежности Одјељења за која, по образложењу Одјељења, не постоје предвиђена радна мјеста.

Одредбама члана 46а става 2 Закона о државној служби у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Закон о државној служби) регулисано је, да су посебни послови, послови који се обављају ради испуњавања обавеза из надлежности органа јавне управе, за које нису предвиђена радна мјеста. Такође и одредбама члана 13 става 1 Правилника о раду службеника и намјештеника у органима јавне управе Брчко дистрикта БиХ (у даљем тексту: Правилник о раду) регулисано је, да се у изузетним случајевима, рад у органима јавне управе може обављати ангажовањем лица ради обављања посебних послова за која не постоје предвиђена радна мјеста.

Ревизијом смо утврдили да су послови прописани појединим уговорима односе на **континуирано** обављање редовних стручних послова из дјелатности Одјељења (послови секретара школа, библиотекара, кућног мајстора, послови кухарице-сервирке) и по својој суштини не представљају посебне послове за која нису предвиђена радна мјеста, у смислу одредаба члана 46а става 2 Закона о државној служби. Закључивање уговора са појединим лицима се занавља тако да укупно трајање уговора износи и до три, четири и пет година, те је потреба за њиховим обављањем настала или због непопуњености позиција које су предвиђене организационим планом или због неусаглашености организационог плана са потребама Одјељења.

Ангажовање одређеног броја лица за обављање посебних послова у Одјељењу, није у складу са одредбама члана 46а става 2 Закона о државној служби и члана 13 става 1 Правилника о раду.

Одредбама члана 14 Правилника о раду прописана је форма и садржај уговора о обављању посебних послова, док су начин ангажовања и висина накнаде дати у надлежност руководиоца органа управе без постојања утврђених процедура и критеријума **који би обезбиједили начело транспарентности** у поступку избора извршилаца и утврђивања висине накнаде.

Закљученим уговорима није прописан начин документовања обима извршених послова, који су уопштеног карактера, као што су послови: ревизије законских прописа, подзаконских прописа, општих правних аката, израда нацрта нормативних аката, припрема правних мишљења, израда нацрта уговора.

Потребно је, приликом ангажовања лица за обављање посебних послова, досједно поштовати одредбе Закона о државној служби и Правилника о раду, у дијелу ангажовања лица на послове за које не постоје предвиђена радна мјеста.

Потребно је општим актом дефинисати посебне послове у Одјељењу, извршити њихово вредновање и дефинисати процедуру начина ангажовања извршилаца.

6.5.6. Текући грантови

Текући грантови одобрени су у износу од 1.030.600,00 КМ, а остварени у износу од 970.700,00 КМ што представља 94,19% плана. Наведени износ се односи на грантове појединцима (стипендије) у износу од 955.400,00 КМ и остале донације појединцима у износу од 15.300,00 КМ.

Одобравање стипендија за 2020. годину извршено је на основу Одлуке Владе Брчко дистрикта БиХ о критеријумима и начину дојеле стипендија редовним студентима Брчко дистрикта БиХ, број: 02-000104/20 од 9. јула 2020. године и Одлуке о висини и

броју стипендија које се додјељују редовним студентима, број: 02-000121/20 од 9. јула 2020. године.

Грантови непрофитним организацијама

На основу Одлуке о усвајању Програма утрошка средстава, број: 02-000252/19 од 16. децембра 2019. године (у даљем тексту: Програм), додијељени су грантови непрофитним организацијама **31. 12. 2019. године**, у укупном износу од **251.000,00 КМ** сљедећим корисницима гранта:

- а) Универзитет у Источном Сарајеву – Организациона јединица Економски факултет Брчко, у износу од 167.000,00 КМ;
- б) Свеучилишту у Мостару – Организациона јединица Брчко – Односи с јавношћу, у износу од 84.000,00 КМ.

Под тачком G) Програма прописан је: Рок у којем средства морају бити утрошена:

„Средства додијељена у складу са овим Програмом морају бити утрошена до 31. 12. 2019. године.“

Под тачком H) прописан је: Рок за достављање Извјештаја о утрошку средстава:

„Рок до којег корисници средстава грантова морају оправдати средства је 30 дана од окончања пројекта – утрошка средстава, а извјештај о утрошку средстава се доставља најкасније до 30. јуна наредне године.

На основу Записника Комисије за преглед рачуна, смо установили да је већи дио средстава, која су Економском факултету додијељена, утрошен и правдан у току и на крају 2020. године, што није у складу са роковима прописаним тачкама **G** и **H** Програма.

Потребно је поштовати рокове прописане Програмом утрошка средстава грантова непрофитним организацијама за 2019. годину.

6.6. Планирање и извршење капиталног буџета

Одобрена средства буџета капиталних потреба за период 2018–2020. године, износе 5.648.250,00 КМ а са 31. децембром 2020. године остварена су у износу од 2.574.941,59 КМ или 45,59% плана (табела број 2 у прилогу Извјештаја).

Одобрена средства буџетом за 2020. годину износе 2.204.089,56 КМ а током 2020. године извршена су у износу од 176.342,56 КМ или 8% плана.

Најзначајнији нереализовани пројекти из 2020. године су: реконструкција школског објекта ЈУ Четврте основне школе у износу од 500.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Бродуша 1 у износу од 350.000,00 КМ, изградња објекта обданишта у МЗ Српска Варош у износу од 250.000,00 КМ, додатна средства за изградњу објекта обданишта у МЗ Српска Варош 100.000,00 КМ (пројекат из 2019. године) и друго.

Одредбама члана 10, става 2 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину је прописано да су буџетски корисници, између осталог, одговорни и за ефикасност у располагању средствима која су им одобрена буџетом.

Низак процент реализације капиталног буџета указује на неефикасно коришћење буџетских средстава за капиталне пројекте, што није у складу са одредбама члана 10 Закона о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину.

Потребно је да Одјељење обезбиједи неопходне услове за реализацију капиталних пројеката како би се осигурале претпоставке за ефикасно управљање капиталним буџетом, у складу са Законом о извршењу буџета Брчко дистрикта БиХ за 2020. годину.

6.7. Попис имовине и обавеза

Комисија за попис сталних средстава и обавеза према изворима средстава на дан 31. 12. 2020. године именована је од стране шефа Одјељења 27. октобра 2020. године, Одлуком о именовању комисије за попис, број: 13-002903/20 и Одлуком о измјени Одлуке о именовању комисије, број: 13-002903/20 од 3. новембра 2020. године.

Задатак Комисије, прописан одредбама члана 2 Одлуке, је да, у складу са Упутством о раду пописних комисија и обављању пописа сталних средстава, потраживања и обавеза (у даљем тексту Упутство) изврше попис са стањем на дан 31. 12. 2020. године, те да извјештаје о извршеном попису доставе Централној пописној комисији и Дирекцији за финансије најкасније најкасније до 15. јануара 2021. године.

Одредбама члана 7 под а) Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза, пописна комисија је дужна да извјештај о попису сталних средстава, ситног инвентара и залиха материјала достави Централној пописној комисији, најкасније до 15. јануара наредне године.

Ревизијом смо утврдили, да је пописна комисија сачинила Извјештај о извршеном попису сталних средстава, ситног инвентара и материјала у складишту, те исти доставила Централној пописној комисији 23. фебруара 2021. године, што није у року који је прописан Одредбама члана 7 под (а) Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Потребно је, Извјештај о извршеном попису средстава и извора средстава, доставити Централној пописној комисији у року који је прописан одредбама Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза.

Одредбама члана 2 става 1 тачке ф) Упутства прописано је, да комисије, у складу са роковима, приступају на дан 31. 12. обрачунске године попису стања **краткорочних и дугорочних обавеза**.

Став 2 истог члана Упутства прописује да су приликом пописа потраживања и обавеза пописне комисије дужне да провјере:

- а) могућност наплате потраживања;
- б) реалност доспијећа обавеза (застара).

Ревизијом смо утврдили да Извјештајем о попису на дан 31. 12. 2020. године није обухваћен попис краткорочних и дугорочних обавеза.

Такође, пописом нису обухваћена потраживања, иако су на организационом коду Одјељења у главној књизи Трезора исказана потраживања по основу датих услуга боравка дјете у обдаништима у износу од **169.269,51** КМ, нити је провјерена могућност наплате потраживања, што није у складу са одредбама члана 2 става 1 тачке ф) и става 2 Упутства.

Потребно је досљедно примјењивати одредбе Упутства о раду пописних комисија и обављању пописа средстава, потраживања и обавеза у дијелу обављања годишњег пописа краткорочних и дугорочних обавеза као и процјене могућности наплативости потраживања.

6.8. Остали налази

Шеф Одјељења је 23. новембра 2020. године поднио градоначелнику захтјев за распоређивање на упражњено радно мјесто шефа Пододјељења за људске ресурсе и запошљавање а након што буде разријешен дужности шефа Одјељења, са 29. новембром 2020. године. Именовани је у свом захтјеву навео да нема упражњене позиције наставника историје у ЈУ Друга ОШ Брчко, са које позиције је и именован на функцију шефа Одјељења, па због тога тражи да се именује на позицију шефа Пододјељења за људске ресурсе и запошљавање. На основу наведеног захтјева, 26. новембра 2020. године донесено је Рјешење којим је шеф Одјељења распоређен на радно мјесто шефа Пододјељења, на неодређено вријеме почевши од 30. новембра 2020. године.

Наведено рјешење је донесено на основу изјашњења Одјељења за образовање у којем се наводи да нема упражњеног радног мјеста наставника историје, нити сличног радног мјеста на које се именовани може распоредити. Дан прије доношења овог рјешења, донесено је Рјешење о престанку радног односа наставнику историје у ЈУ Друга ОШ Брчко, који је био запослен **на одређено** вријеме, због истека времена на који је примљен, односно због истека мандата запосленог и његовог повратка на радно мјесто.

Спроведеном ревизијом смо установили да је управни инспектор Канцеларије градоначелника, у поступку инспекцијског надзора, констатовала **да је дошло до неправилног утврђивања чињеница од стране Одјељења за образовање**, посебно имајући у виду основ за престанак радног односа наставника историје на одређено вријеме, које су као такве утицале да доносилац рјешења којим је шеф Одјељења распоређен на радно мјесто шефа Пододјељења за људске ресурсе и запошљавање, донесе предметно рјешење. Од стране управног инспектора, Одјељењу је наложено **да преиспита и понови поступак утврђивања чињеница, достављених Одјељењу за стручне и административне послове у вези с враћањем на посао шефа Одјељења**, те након поновљеног поступка, правилно и детаљно образложену информацију достави Одјељењу за стручне и административне послове. Наложено је и да Одјељење за стручне и административне послове преиспита законитост Рјешења о именовању на радно мјесто шефа Пододјељења за људске ресурсе и запошљавање од 26. новембра 2020. године, те да донесе рјешење засновано на правилно утврђеним чињеницама.

Одјељење је 9. децембра 2020. године доставило Информацију број: 33-004757/20, којом је обавијестило Одјељење за стручне и административне послове и Управну инспекцију о предузетим активностима.

Потребно је да Одјељење, ради обезбјеђивања потпуне законитости, утврђује и доставља изјашњења на основу правилно и детаљно утврђених чињеница и података из службене евиденције.

6.9. Активности везане за пандемију вируса Ковид-19

На основу Одлуке Владе о проглашењу угрожености становника Брчко дистрикта БиХ од епидемије заразне болести вируса корона (Ковид-19), број: 02-000049/20 од 11. марта 2020. и Одлуке о проглашењу стања несреће због вируса корона (Ковид-19), број: 43-000096/20 од 13. марта 2020. године, шеф Одјељења за образовање је задужен **да обустави одржавање наставе у основним и средњим школама, те високошколским установама на подручју Брчко дистрикта БиХ, почевши од 12. марта 2020. године.** Шефу Одјељења је, такође, наложено да појача надзор у вези с

континуираном дезинфекцијом школских објеката и обданишта на подручју Брчко дистрикта БиХ.

С тим у вези 11. марта 2020. године, донесена је Одлука којом се прекида васпитно-образовни рад у предшколским установама, основним и средњим школама, те високошколским установама, до даљег. **Шеснаестог априла 2020. године** шеф Одјељења је донио Одлуку број: 37-000226/20 којом се одобрава организовање васпитно-образовног рада (у даљем тексту: настава) на даљину, за ученике основних и средњих школа, користећи средства електронске комуникације, с циљем остваривања годишњег фонда сати и реализације садржаја предвиђених Наставним планом и програмом.

Према препорукама за спречавање и сузбијање епидемије Ковид-19 сходно Наредби Штаба за заштиту и спасавање Брчко дистрикта БиХ, о процедури за спречавање и сузбијање епидемије Ковид-19, у просторима привредних субјеката, институција, установа и јавних служби, набављена су средства за дезинфекцију и заштитна опрема (плакате, маске, рукавице) те путем Распоредног налога за испоруку појединачно достављана школама и обдаништима, како би се свакодневно вршила дезинфекција.

Наредбом Кризног штаба од 12. маја 2020. године, дозвољено је одржавање и полагање испита на високошколским установама, почевши од 13. маја 2020. године, уз обавезно придржавање Наредбе о процедури за спречавање и сузбијање епидемије Ковид-19 у просторима привредних субјеката, институција, установа и јавних служби. Истог дана је издата Наредба којом се, почевши од 18. маја 2020. године, дозвољава рад предшколских установа (вртића) и Наредба којом се доносе епидемиолошке препоруке за постепено ублажавање мјера за Предшколске установе (вртиће).

На основу стручног мишљења Педагошке институције, 21. маја 2020. године донесен је Закључак Владе Брчко дистрикта БиХ, којим се даје сагласност **за завршетак наставне године за основне и средње школе.**

Одвијање наставе за прво полугодиште 2020/2021. године организовано је у складу са Наредбом Кризног штаба од 28. августа 2020. године, којом је дата сагласност на Протокол и услове за почетак одвијања наставе у школској 2020/2021. години. Наредбом су прописане обавезе оснивача школа (Одјељења) везане за ношење визиера/маски за наставнике, маске за ученике, дезобаријере испред улазних врата школе, дезинфекција руку ученика и наставника уз обезбјеђење средстава за дезинфекцију на бази алкохола у свакој учионици, прављење распореда у учионици да се испоштује физичка дистанца минимално 1,5 м, као и промотивни материјал постављен на огласне плоче, зидове ходника и учионица.

Градоначелник је, 11. августа 2020. године издао **Наредбу којом се даје сагласност** Одјељењу за здравство и остале услуге, да покрене поступак јавне набавке медицинског алкохола за потребе Одјељења за образовање, а у сврху спречавања ширења вируса Ковид-19. спроведен је преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци и закључен Уговор о купопродаји робе, број: 13-002776/20, од 30. октобра 2020. године, у износу од 31.356,00 КМ. До окончања предметне набавке од 4.000 литара медицинског алкохола, Одјељење за образовање је вршило позајмицу (узимање на реверс) од Инспектората Брчко дистрикта БиХ и од ЈЗУ „Здравствени центар Брчко, Болничка аптека, што је након извршене набавке, истим враћено.

Наредбом Штаба за заштиту и спасавање од **30. октобра 2020. године** је **обуспављена настава од 2. до 6. новембра 2020. године**, у свим основним и средњим школама на подручју Дистрикта, да би Наредбом Кризног штаба од 6. новембра 2020. године обуспавла продужена до 17. новембра. 2020. године.

Обуспавла наставе је трајала до **18. новембра 2020. године** издавањем Наредбе о почетку наставе и доношењем Одлуке, од стране шефа Одјељења, о наставку васпитно-образовног рада, на начин да се у основним школама настава одвија у пуном капацитету, а у средњим школама настави присуствује у једној седмици једна половина ученика у одјељењу, а друга половина настави присуствује у другој седмици.

Међутим, на основу Наредбе градоначелника Брчко дистрикта БиХ од 20. новембра 2020. године донесена је Одлука о прекиду васпитно-образовног рада у периоду од **23. новембра 2020. године до 6. децембра 2020. године**, због угрожености од епидемије заразне болести вируса корона (Ковид-19).

Након тога, **7. децембра 2020. године**, почела је настава у свим основним и средњим школама на подручју Дистрикта, Наредбом Кризног штаба од 3. децембра 2020. године.

Одјељење је, у складу с Наредбом имало обавезу да организује наставу у средњим школама на начин, да се иста редукује у смјенама и на седмичном нивоу, које би похађало 50% ученика једног одјељења. У складу с Наредбом, 7. децембра 2020. године, донесена је Одлука о наставку васпитно-образовног рада, број: 05-000865/20, којом је настава организована на начин предвиђен Наредбом.

Прво полугодиште у основним и средњим школама на територији Дистрикта је завршено по наставном календару, **18. децембра 2020. године**, у складу с Наредбом Кризног штаба од 17. децембра 2020. године.

7. КОМЕНТАР

Одјељењу је уручен Нацрт извјештаја о ревизији финансијског пословања за 2020. годину, број: 01-02-03-13- 191/21 на разматрање и достављање евентуалних нових доказа и коментара на налазе ревизије.

У остављеном року од петнаест (15) дана Одјељење се изјаснило и упутило примједбу на констатацију дату у Основу за изражавање мишљења Нацрта ревизорског извјештаја, да „претходне године није поновљена никаква набавка услуга превоза ученика“. Примједбу смо усвојили и умјесто ријечи „претходне године“ навели „**ТОКОМ 2019. године**“.

У свему осталом налази дати у Нацрту ревизорског извјештаја остају непромијењени, тако да Извјештај постаје коначан.

Тим за ревизију:

Амра Мехић, дипл. ек.

Љубица Томић, дипл. ек.

ПРИЛОЗИ

Структура одобрених и извршених текућих издатака за 2020. годину

Табела број 1

Екон. Код	Назив економског кода	Планирани текући буџет за 2020. год.	Вирманизације и амандмани	Коначан план буџета за 2020. годину	Извршење текућег буџета за 2020. годину	Процент извршења 6/5*100	Расположиво
1	2	3	4	5	6	7	8
611000	Плате и накнаде запослених	31.834,786,85	- 1.335.063,61	30.499.723,24	28.786.457,59	94,38	1.713.265,65
611100	Бруто плате	31.466.906,85	- 1.335.063,61	30.131.843,24	28.454.028,75	94,43	1.677.814,49
611200	Накнаде трошкова запослених	367.880,00	0,00	367.880,00	332.428,84	90,36	35.451,16
612100	Допринос на терет послодавца	1.115.865,35	- 14.700,71	1.101.164,64	1.015.308,60	92,20	85.856,04
613000	Издаци за материјал и услуге	8.266.500,00	368.500,00	8.635.000,00	6.947.298,84	80,46	1.687.701,16
613100	Путни трошкови	66.000,00	- 44.200,00	21.800,00	3.818,63	17,52	17.981,37
613200	Издаци за енергију	1.089.500,00	139.000,00	1.228.500,00	1.033.723,39	84,13	194.776,61
613300	Издаци за комун. услуге	1.412.800,00	11.600,00	1.424.400,00	1.318.107,56	92,54	106.292,44
613400	Набавка материјала и сит. инвентара	920.000,00	66.100,00	986.100,00	809.538,67	82,09	176.561,33
613500	Издаци за услуге превоза и горива	2.739.000,00	- 805.500,00	1.933.500,00	1.508.658,47	78,03	424.841,53
613700	Издаци за текуће одржавање	314.500,00	19.500,00	334.000,00	236.581,06	70,83	97.418,94
613800	Издаци осигур., банк. ус. и усл. пл.пр.	60.300,00	- 1.000,00	59.300,00	47.298,91	79,76	12.001,09
613900	Уговорене услуге	1.664.400,00	983.000,00	2.647.400,00	1.989.572,15	75,15	657.827,85
614000	Текући грантови	1.030.600,00	0,00	1.030.600,00	970.700,00	94,19	59.900,00
614200	Грантови појединцима	1.030.600,00	0,00	1.030.600,00	970.700,00	94,19	59.900,00
	Укупан текући буџет	42.247.752,20	- 981.264,32	41.266.487,88	37.719.765,03	91,41	3.546.722,85

Преглед одобрених и извршених капиталних издатака

Табела број 2

Год.	Планирани капитални буџет по годинама	Извршење капиталног буџета до 1. 1. 2020. г.	Извршење капиталног буџета у 2020. год.	Извршено на дан 31. 12. 2020. г.	Неуτροшена планирана средстава на дан 31. 12. 2020. г.	% извршења 5/2*100
1	2	3	4	5	6	7
2018.	1.080.517,38	775.471,57	187.592,58	963.064,15	117.453,23	89,13
2019.	2.363.643,06	223.823,42	1.211.711,46	1.435.534,88	928.108,18	60,73
2020.	2.204.089,56	0,00	176.342,56	176.342,56	2.027.747,00	8,00
	5.648.250,00	999.294,99	1.575.646,60	2.574.941,59	3.073.308,41	45,59

Преглед планираних и остварених прихода

Табела број 3

Р. бр.	Економски код	О П И С	Планирано	Остварено	%
1	722100	Административне таксе	1.050,00	7.995,50	761,48
2	722400	Остале буџетске накнаде и таксе	30.000,00	16.500,00	55,00
3	722500	Посебне накнаде и таксе	76.350,00	54.733,86	71,69
4	722600	Приходи од пружања јавних услуга	780.000,00	576.959,62	73,97
5	722700	Непланиране уплате	0,00	3.000,00	0,00
6	722000	Накнаде, таксе и приходи од пружања јавних услуга	887.400,00	659.188,98	74,28